

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на рої вулиці Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПОРСЕЛ І ГРІН.

А. А. Порсел, голова Інтернаціональної Федерації Трейд-Юнії (Амстердамського Інтернаціоналу), приїхав до Америки, як братий делегат від Британського Трейд-Юнії Конгресу на конвенцію Американської Федерації Праці, що зараз відбувається в Атлантик Сіті, Н. Дж. і в своїй знаменитій промові охарактеризував американських організованих робітників до світової трейд-юнії як єдиний та до зближення з організованими робітниками Радянських Республік. Представляючи в простий і ясний спосіб необхідну потребу міжнародного об'єднання організованих робітничих сил, щоб протиставити єдиний організований фронт робітників всього світа об'єднаному фронтові капіталістів, Порсел, між іншим, говорив:

"Заклик, з яким я бажано звернувся до вас, це заклик до єдності всіх робітничих сил — до братерства всіх працюючих..."

"Там, в Європі, так само як тут, в Злучених Державах і у всіх інших частях світа, відбуваються великі зміни..."

"Я був в Манчестері, Лондоні, Амстердамі, Парижі, Берліні, Москві і Відні. Я зустрічав ці міста, як робітників і як представників наших трейд-юнії, робітничих організацій. Я зустрічався з робітниками, юніїними урядовими і приватними різними сортами, а також з організованими робітниками. Я промовляв на безчисленних конференціях і мітингах, брав участь в походах і демонстраціях. Я відчував пульс нашого великого руху і здавалося, що я чув немов биття могутнього серця мільйонів працюючих. В Лондоні, Берліні, Москві, Відні і багатьох інших містах і містечках я приглядався строїм рідким армії праці в походах. Не можи ніхто передати вам того хвилювання і зворушення, якого я тоді зазнав, щоб дати вам хоч яке-таке поняття про пори. зворушення і сили, що той рух має в собі."

"Це довело мене до розуміння, що на цьому нашому старому світі виростає широка і величезна сила, величезне братерство праці, світова сила, що має незмірну потенціальну могутність, сповнена в своїй глибокій глибині новим життям людю і культури."

"Ця сила, в яку, виростає, формується, твориться, вона ще тільки наполовину усталена. Можучість її ще розширяється, а в деяких випадках невідирна. Її треба ще зконцентрувати, зорганізувати і зробити її повне виявлення можлигим. Але вона є."

"Заклик, з яким я бажано звернувся до вас, товариші робітники Америки, є власне той, щоб ви злучилися з нами в цьому великому братерстві праці..."

"Політика відокремлення є помилковою. Ви не можете думати тільки в умовах Злучених Держав, тільки як Американці. Доктрина Монро вже більше невідома для світового правління, як це вивадило імперіалістична політика на Філіппінах, в Китаю і денца. Вона невідома вже більше і для великих капіталістів. Не може вона бути доброю й для вас."

Вказавши на те, як капіталізм шукає собі тепер місця для встановлення фабрик, це можна дістати дешевших робітників і ближчі жерела сировини та на великий розвиток індустріалізму в Японії, Індії, Китаю, Полудневій Африці, Порсел питає:

"Що робитимуть робітники Америки, щоб втримати свою заробітну платню і стан життя? Що доконать вони, притримуючись політики відокремлення, замкнувшись від цілого світа, так якби він зовсім не існував?"

А далі Порсел вказує на те, що організовані робітники Європи й Америки можуть допомогти робітникам колоніальних і напів-колоніальних народів організуватися і добитися кращих умов праці й більшої заробітної плати, коли не хотять самі йти до положення нещасних колоніальних рабів. Допомогти їм зможемо, говорить Порсел, тільки об'єднавшись в один сильний Інтернаціонал Професовів.

Закликаючи до зближення з організованими робітниками Радянських Республік, Порсел каже:

"Як робітник я гордий тим гнієм, що його виявила моя класа в Росії в організуванні й завоюванні справжньої..."

"Союз Радянських Соціалістичних Республік займає одну шесту частину земної кулі і є незмірно сильним фактором в житті цілого світа..."

"Я кажу, що ви, американські робітники, мусите вжитися до Росії. Нас не повинні лякати нові ідеї. Мені часто приходило на думку, що в той сам час, як Американці були завжди найбільш поступовими, найбільш сприйнятливими до ідей, які дотичаються механічних винаходів і організацій бізнесу, вони були найповільнішими в провадженні нових суспільних і політичних ідей. Я надіюсь, що від тепер організовані робітники Америки встановлять найтісніше братерське зв'язки з організованими робітниками Росії. Так як генеральна рада Трейд-Юнії Конгресу, що репрезентує весь трейд-юнії рух Великої Британії, вислала свої делегати до Росії, так само, я надіюсь і вірю, зробить і Американська Федерація Праці. Не лякайтеся, що вас прозивають за це."

"Ще раз кажу, хай наша товариська відношення й братерство будуть дієвими й повсякчасно тривають."

"Робітники цілого світа держат майбутнє в своїх руках."

Так говорив Порсел, дійсний представник й провідник робітничих мас. Яку-ж відповідь дала йому й тим організованим робітникам, яких він репрезентував, конвенція Американської Федерації Праці?

Від імени конвенції відповів Порселові президент А.Ф.П., вірний ученик безсмертної пам'яті Гомперса і льоальний агент американської буржуазії В. Грін. Він був приготований з відповіддю, бо про приїзд Порсела говорила буржуазна преса завчасу і давала інструкції, яке становище у відношенні до його виступу повинні займати урядники А.Ф.П. Грін забув навіть про найпріоритетні аспекти гостинності та вітливості і зараз такі після промови Порсела виступив з негідним нападом на Робітничу (Комуністичну) Партію Америки, Трейд-Юніїну Просвіту, Лігу, а особливо на Червоний Інтернаціонал Професовів. Грін, бачи кулаками в стід говорив:

"Трейд-юніїна Просвіта Ліга змагає до того, щоб нашу філософію замінити комунізмом. Ми кажемо нашому гостеві з Англії, щоб він завіз назад до Російського Інтернаціоналу відомість, що ми ніколи не злучимося з такою організацією, що проповідає цю доктрину або притримується філософії повелення правлінняства."

Правда, що на конвенцію насліді резолюції, що вимагають від А.Ф.П. піти шляхом британських трейд-юнії і підтримати рух за міжнародною трейд-юніїною єдністю, а інші заявляються за визнанням Радянських Республік і т. д., але їхню судбу можна збагнути після промови Гріна. Сьогорічна конвенція, як і попередні, заповнена в більшості представниками реакційної машини А.Ф.П., що її збудував Гомперс. Тому лишого становища очікувати не можна від тої провідної, добре платної, шахрайської і не думаючої про робітничі інтереси аґри трейд-юніїних бюрократів. Їхні думки кружляють докруги того, як

на далі забезпечити собі платні позиції в видах і хабарі від капіталістів.

Грін, що дістає 12 тисяч доларів платні річно, не рахуючи "подарунків" від капіталістів, і йому подобі добре платні урядники А.Ф.П. не зацікавлені робітничою єдністю, не тільки в світовому розмірі, але й у своїй власній організації. Вони протривають амальгамації в самій А.Ф.П. і притримують її поділ на більш чим сотку різного роду юнії. Вони проти незалежної політичної акції робітників, але завжди тягнуть членство А.Ф.П. за капіталістичними політичними партіями. Вони агенти американської капіталістичної класи, що сповняють службу для ній в трейд-юніїних організаціях.

Правда, на конвенції А.Ф.П. в останніх роках попадають одиниці, що репрезентують дійсно робітників і їхні інтереси, але їх ще дуже мало. Все-ж ми віримо, що в майбутньому їх буде щораз більше. Цему допоможе й промова Порсела, яка буде такі доноситься до робітничих мас, а також і праця подібних Порселові щирих робітничих борців в трейд-юніїх Америки в першу чергу комуністів.

Виступ Порсела має своє значіння: він показав організованим робітникам Америки ріжницю між двома течіями в робітничому русі. Одна з них — дійсно робітничая, що провадить боротьбу проти капіталізму за робітничі інтереси і її власне репрезентував Порсел; а друга — ліби робітничая, що провадить робітників шляхом зради на службу і захист капіталізму і цю другу течію репрезентував Грін. За це буржуазна преса не може нахвалити Гріна, а для Порсела домагається депортації. Порсел і Грін — розбіжні дороговаки для робітників. Ми віримо, що й американські трейд-юніїні переконуються коліс в зрадничості шляху, на який вкаує Грін і завернуть на шлях, що його показав їм Порсел.

ЛИСТОПАД ЗБЛИЖАЄТЬСЯ, А ЩО МИ НА ЦЕ?

Через цілий півріччя ми будемо в організації сплатити довігн на наших будинках в своїх місцевостях. Працювали як могли і скільки могли. Від самого травня наша преса — "Укр. Роб. Вісті", "Фармерське Життя" і "Робітничая" — помагали нам працювати на місцях, не домагаючись від нас допомоги, не відриваючи нас від своєї праці.

Але зближається місяць листопад. Тут вже наша преса не буде мовчати, бо її каса за літо опорожнилася. І щоб вона могла далі бути нашим дороговказом, ми повинні в листопаді забезпечити її матеріалом.

Уявімо собі на хвилинку, що ми зробили-б, коли-б ми не мали своєї преси. Наша організація розлізлася-б на поодинокі гуртки, ми втратили-б зв'язок між собою, ми не мали-б одного сильного проводу. Ми були-б, як той корабель на морю без керми.

Буржуазія знає значіння преси і не дивлячись на свою малочисельність в порівнянні до робітників і фермерів, вона має сильну пресу. Чи є де на світі хоч одна буржуазна партія, що не мала-б своєї преси? Нема. Кожна-а-них має цілу низку величезних газет і журналів в різних містах і через них вона має доступ до мас. Теж саме і релігійні секти та ріжні інші чи то-освітні, чи буржуазні організації. Бо ця їх преса уможливила їм визиск працюючих мас.

Ми також мусимо мати свою сильну пресу. Ми повинні використовувати ріжні шляхи, щоб лише допомогти розвиткові своєї преси. Ми присвячуємо 2 місяці в році на кампанію допомоги своїй пресі. Я приглядався цим кампанією по цілій Канаді в минулому (і брав в них живу участь). Я вів підрахунок цим кампаніям. І що-ж? Скажи собі правду в очі — Вінніпег в цих кампаніях давав більше, як ціла Канада разом. Чому це так? Хіба наша преса не

чекає кара смерті! Нахабність буржуазії дійшла до найвищої точки. Переконалась вона, що так званим "конституційним" законом не здавить робітничий радикальний рух і відчувуючи добре його величезний зріст, вхопилась найпідлішого способу боротьби з робітничою класою. Полишаючи масові арешти, заборони робітничих партій, юнії і страйків, полишаючи навіть польові суди над робітниками, буржуазія рішила низкою й гідкою провокацією знищити робітничі організації, здушити їх і вирвати з корінням. Чи не кожного тижня читаємо в пресі про "викриття комуністичних змов" на ріжних королях, князів, міністрів і президентів. Всі ці "змови" вмісно вилучує буржуазія, аби перед людським оком оправдати переслідування робітничого руху. Мало того! У всіх буржуазних державах в робітничій партії та організації всунені платні агенти буржуазії, провокатори, що влаючи щирих робітничих борців — слідають за працею в організаціях, доносять про все поліції, а коли мають в руках всі нитки організації — викривають їх і здушують.

Розуміється, кожна чесна людина, ніколи не похвалить такого гідкого способу боротьби. Послати негідника в робітничу організацію, який вдає робітничого борця і рівночасно доносить таємно про все поліції, видає сотні кращих борців пролетаріату на потаду, мукі а і зой смерті буржуазним катам, — є нічим іншим, тільки грібим обманом. Буржуазні суди карають за ріжні дрібні обмани, але з своїх підлх обманщиків-провокаторів роблять національних героїв.

У відповідь на ці підлі способи буржуазної боротьби — всевітнє робітничтво ще міцніше стискає свої лави, ще завзятіше боронить свої права. Без сумніву, найсильнішим оборонцем робітничих прав в сьогорічному буржуазному світі, це — робітничая преса. Вона одна є тою грізною силою, що гуртує широкі працюючі маси, освідлює їх і показує їм шлях до перемоги. Вона одна є тою грізною силою, що гуртує широкі працюючі маси, освідлює їх і показує їм шлях до перемоги.

Одним словом, на ювілей з'їхався з усього світу величезний носій науки й культури. З закордонних делегатів найчисленнішим було представлено Німеччину, що майже всі її делегати з'явилися у своїх професорських і ректорських парадних одягах.

Наука зустрілася з революцією. Ювілей мав характер, треба сказати, не академічний, а більше громадський, політичний. Це було перше братання міжнародної науки з нашою революцією. Це було справді об'єднання науки з працею в одноможутне, що має збудувати комунізм. Мені ніколи не доводи-

лося бачити таких щирих виразів шанування науки, як саме на цій святі. Не тільки я, але й закордонні гості бачили це в тій сердечності й дбайливості, з якою ленінградський і московський пролетаріят вітали своїх гостей. Закордонні гості, що, як вони зазначають, і хали з острахом у межі нашої Союзу, прямо були зачаровані тією несподіванкою, що їх чекала на кожному кроці. Вони побачили, як "вандали-більшовики" заховують у революції всі культурні цінності настільки, що, як вони самі казали, наукова праця в межах Союзу має далеко більше простору й волі для себе, ніж у їх власних буржуазних країнах.

Демонстрація єднання науки з працею. Мені здається, що як раз у цьому єднанні міжнародної науки з працею полягає повне значіння нашого ювілею. Не даремно представник японської науки на засіданні Московської Ради палко кинув гасло: "Пролетарі науки й вчені всього світу єдналися". Не дурно індійський професор Ламан з властивістю йому жестикуляцією на засіданні Ленінградської Ради від імени свого й ин. учених заявив, що наука тепер стає на новий шлях, на шлях боротьби за краще майбутнє. Навіть такий віруючий учений, як індійський професор Моді, 90-літній старець, не міг не кликнути: "Хай бог благословить ваш Союз, хай охороняє його уряд, що так береже науку".

До Харкова повернувся професор Яворський, що брав участь в ювілейній святі Все-союзної Академії Наук, як представник уряду Радянської України. В розмові з співробітником часопису "Вісті" проф. Яворський поділявся деякими своїми думками й особистими вражіннями про свято.

"Святкування ювілею, — каже проф. Яворський — вже добре освітлено в пресі. Я хотів-би зупинитись тільки на тім вражінні, що воно справляло на всіх присутніх, з'окрема на закордонних учених, також освітлених питання про майбутнє союзної Академії Наук та розвиток національних наук у межах нашого Союзу після того, як Російська Академія Наук перетворилася в Союзну."

Свято всевітнього колективу освіти. Ювілей Академії — це було справді свято й не одної Академії, а всього нашого Союзу, свято всевітнього вченого колективу освіти. Це вражіння, безперечно, мав кожний, хто тільки бачив там представників науки з ріжних країн світа, кожний, кому довелось чути при всіх нагодах найріжноманітніші мови, представники яких прибули на цей ювілей.

Хто був з українських вчених. З України було багато делегатів, від усіх, майже, основних наукових установ. Так бачили ми, між іншими, професора Суслова з Одеси, професора Орлова, Білєцького, Тодорова, Каганова — з Харкова, представників Академії Наук з Києва в особі її президента Липського, академіка Срезневського, Шапошнікова та багато інших.

Одним словом, на ювілей з'їхався з усього світу величезний носій науки й культури. З закордонних делегатів найчисленнішим було представлено Німеччину, що майже всі її делегати з'явилися у своїх професорських і ректорських парадних одягах.

Наука зустрілася з революцією. Ювілей мав характер, треба сказати, не академічний, а більше громадський, політичний. Це було перше братання міжнародної науки з нашою революцією. Це було справді об'єднання науки з працею в одноможутне, що має збудувати комунізм. Мені ніколи не доводи-

лося бачити таких щирих виразів шанування науки, як саме на цій святі. Не тільки я, але й закордонні гості бачили це в тій сердечності й дбайливості, з якою ленінградський і московський пролетаріят вітали своїх гостей. Закордонні гості, що, як вони зазначають, і хали з острахом у межі нашої Союзу, прямо були зачаровані тією несподіванкою, що їх чекала на кожному кроці. Вони побачили, як "вандали-більшовики" заховують у революції всі культурні цінності настільки, що, як вони самі казали, наукова праця в межах Союзу має далеко більше простору й волі для себе, ніж у їх власних буржуазних країнах.

Демонстрація єднання науки з працею. Мені здається, що як раз у цьому єднанні міжнародної науки з працею полягає повне значіння нашого ювілею. Не даремно представник японської науки на засіданні Московської Ради палко кинув гасло: "Пролетарі науки й вчені всього світу єдналися". Не дурно індійський професор Ламан з властивістю йому жестикуляцією на засіданні Ленінградської Ради від імени свого й ин. учених заявив, що наука тепер стає на новий шлях, на шлях боротьби за краще майбутнє. Навіть такий віруючий учений, як індійський професор Моді, 90-літній старець, не міг не кликнути: "Хай бог благословить ваш Союз, хай охороняє його уряд, що так береже науку".

До міжнародного об'єднання вчених. Проголошення Російської Академії Наук Союзною — це є початок закладання основ для міжнародного об'єднання вчених. Союзна Академія Наук якраз і повинна стати огнищем, що біля його вчені всього світу об'єднуватимуться. Спільна їхня платформа — це гасло, що їх кинув т. Зіновєв: "Війна — війни. Регулювання світового виробництва. Єднання науки з працею в боротьбі за краще майбутнє". Наука від сьогорішнього дня мусить вийти з своїх національних рямків і стати справжньою наукою — міжнародним знаряддям працюючих у змаганнях за нове буття.

Проголошення Російської Академії Наук Союзною не означає гегемонії російської куль-

тури й науки в нашому Союзі над науками й культурами окремих національностей; пригнічених до недавня російським капіталізмом. Це, якраз, є пересадження Російської Академії Наук з її національно-догтерпінського ґрунту на міжнародній, та поставлення перед нею завдання, що раніше виконати не можна було в умовах російської дійсності. Нова Союзна Академія величезними здобутками колишньої Російської Академії Наук допоможе розвиткові всіх культур нашого Союзу, що ними нехтували до революції.

Доля Української Академії.

Що до становища нашої Української Академії Наук, у сучасному й в майбутньому, то несправдані є побоювання деякого з громадян, що мовляв, проголошення Союзної Академії Наук обмежить наукову діяльність Української Академії Наук. Я думаю, що саме навпаки й тепер сфера діяльності Української Академії не звичайно поширяться, вона матиме нині змогу у всіх напрямках використовувати здобутки Союзної Академії для дальшого поглиблення й поширення їх в умовах української дійсності, а тим самим піднести українську культуру на належну височінь. Питання йде тут не про розмежування наукової праці в окремих національних республіках, а про координування й використання багатіших загальних дослідів їх у конкретних місцевих умовах.

Забув я ще вам указати на ще один важливий факт, а саме, що вчені Заходу не мали уяви про систему нашого устрою й що для них наш Союз був тільки нащадком "єдиної невідомої". Тільки на цьому святі засвоїли вони суть нашої будівництва. У розмові зі мною вони виявили своє здивування з приводу того, що немає в нас національної боротьби.

Закордонні вчені й Україна.

Багато вчених цікавилися науковою працею в нас на Україні, особливо представники східної науки. А де-хто з них навіть вирішили як найтісніше зв'язатися з українськими науковими установами. Кілька видатних учених мають вихити на Україну, щоб налагодити безпосередній зв'язок з українськими вченими.

Мое перебування на ювілею

яко представника українського уряду, використав я для широкої інформації про наукове й культурне життя на Україні. З'окрема почастило мені одержати згоду від декількох видатних наукових робітників приїхати на постійну роботу на Україну.

Я певний того, закінчує проф. Яворський, що після нашого ювілейного свята розвиток науки, як союзної, так і окремих національних республік піде ще бурхливішим темпом.

М. Ф.

ЗАВОДИ НА УКРАЇНІ ІДУТЬ В РУХ.

Пущено в рух один з найбільших металургічних заводів на Україні в Енакієві ім. Петровського. Передбачається, що на початку завод зможе видавати 720 тисяч пудів чавуну на місяць, або 8 і пів мільйонів пудів на рік.

Пущено також заводи — Константинопільський зеркальний і соловий в Славянську. Солов'яни має виробляти 100 тисяч пудів соди на місяць.

СЕМЕН ВІТИК В ХАРКОВІ.

В другій половині місяця вересня до Харкова прибула група українських емігрантів з Відня, в числі 21 осіб, і між ними знаний галицький соціаліст, бувший міністр Петлюра, Семен Вітик. В групі є кількох студентів, які будуть вчитися в університеті України і кількох інтелігентів, що хочуть працювати для добра ріднани.

СЕМЕН ВІТИК В ХАРКОВІ.

В другій половині місяця вересня до Харкова прибула група українських емігрантів з Відня, в числі 21 осіб, і між ними знаний галицький соціаліст, бувший міністр Петлюра, Семен Вітик. В групі є кількох студентів, які будуть вчитися в університеті України і кількох інтелігентів, що хочуть працювати для добра ріднани.

В другій половині місяця вересня до Харкова прибула група українських емігрантів з Відня, в числі 21 осіб, і між ними знаний галицький соціаліст, бувший міністр Петлюра, Семен Вітик. В групі є кількох студентів, які будуть вчитися в університеті України і кількох інтелігентів, що хочуть працювати для добра ріднани.